

O mobbingu – doświadczenia Polaków

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

SPIS TREŚCI

Samopoczucie w pracy	1
Poczucie bycia szykanowanym	3
Szykany w miejscu pracy	6
Przypadki niewłaściwego traktowania – doświadczenia osobiste	8
Zgłaszanie przypadków niewłaściwego traktowania	12

W jednym z naszych ostatnich sondaży¹, po dziesięciu latach przerwy, powróciliśmy do problematyki mobbingu. O kwestię tę pytaliśmy na trzy sposoby. Po pierwsze zapytaliśmy badanych o osobiste doświadczanie szykan ze strony przełożonych lub innych współpracowników; po drugie zadaliśmy ogólne pytanie o ich występowanie w miejscu pracy ankietowanych; po trzecie pytaliśmy o konkretne przypadki niewłaściwego traktowania w pracy. Rejestrując odpowiedzi staraliśmy się uchwycić zróżnicowanie – czy szykany te występowały często czy też jedynie sporadycznie. Częste ich występowanie w większym stopniu koresponduje z definicją mobbingu, który w Kodeksie pracy określany jest jako: „działania lub zachowania dotyczące pracownika lub skierowane przeciwko pracownikowi, polegające na uporczywym i długotrwałym nękanii lub zastraszaniu pracownika, wywołujące u niego zaniżoną ocenę przydatności zawodowej, powodujące lub mające na celu poniżenie lub ośmieszenie pracownika, izolowanie go lub wyeliminowanie z zespołu współpracowników”². Pytania ankiety kierowane były do pracowników najemnych, a większość z nich dotyczyła ostatnich pięciu lat.

SAMOPOCZUCIE W PRACY

Ogromna większość pracowników deklaruje, że dobrze czują się w swoim miejscu pracy (85%), co ósmy, że ani dobrze ani źle (13%), a bardzo nieliczni – że źle (1%). W ciągu ostatniej dekady oceny te bardzo wyraźnie poprawiły się – przybyło ankietowanych, którzy dobrze czują się w swoim miejscu pracy (o 11 punktów procentowych, do 85%), a ubyło tych którzy czują średnio (o 8 punktów, do 13%) oraz źle (o 3 punkty, do 1%).

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (408) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

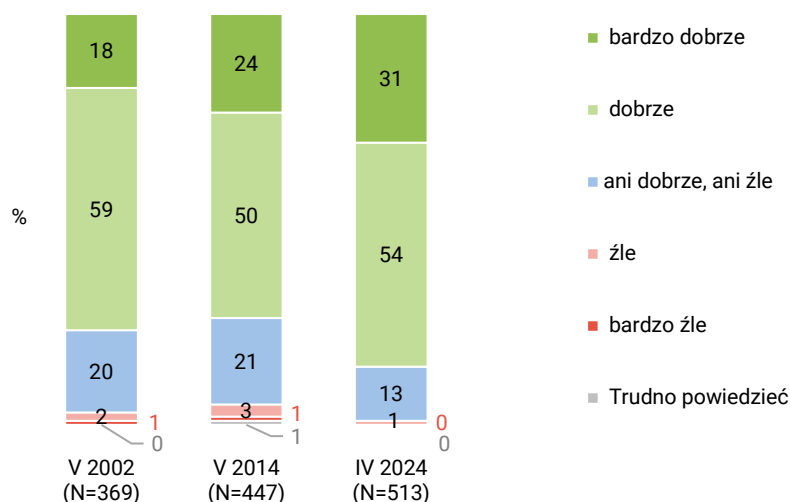
- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 8 do 18 kwietnia 2024 roku na próbie liczącej 1079 osób (w tym: 63,8% metodą CAPI, 22,9% – CATI i 13,3% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

² Art. 94 (3) Kodeksu pracy.

RYS. 1. Jak, ogólnie rzecz biorąc, czuje się Pan(i) w swoim miejscu pracy?
Czy na ogół czuje się Pan(i) w pracy:

Z analizy zróżnicowań społeczno-demograficznych wynika, że lepszym samopoczuciem w pracy charakteryzują się osoby dobrze oceniające warunki materialne swoich gospodarstw domowych (92% dobrze czujących się w pracy wśród zadowolonych z własnych warunków materialnych i 70% zadowolonych wśród źle i średnio oceniających warunki materialne swoich gospodarstw domowych).

Relatywnie niski odsetek dobrze czujących się w swoim miejscu pracy odnajdujemy wśród mieszkańców największych miast (78%), spośród których stosunkowo najwięcej czuje się w nim ani dobrze, ani źle (20%). Z kolei w grupach społeczno-zawodowych najwyższy odsetek dobrze czujących się w swoim miejscu pracy notujemy wśród średniego personelu, techników (94%).

Warto podkreślić, że wielkość zakładu pracy nie odgrywa w tym kontekście istotnej roli. Odsetki dobrze czujących się w swojej pracy są względnie niezależne od liczby osób tam pracujących.

TABELA 1

Wielkość zakładu pracy*	Jak, ogólnie rzecz biorąc, czuje się Pan(i) w swoim miejscu pracy? Czy na ogół czuje się Pan(i) w pracy:		
	dobrze	ani dobrze, ani źle	źle
	w procentach		
Poniżej 10 pracujących	86	13	1
10–49 pracujących	88	10	2
50–249 pracujących	87	12	1
250 i więcej pracujących	85	13	2

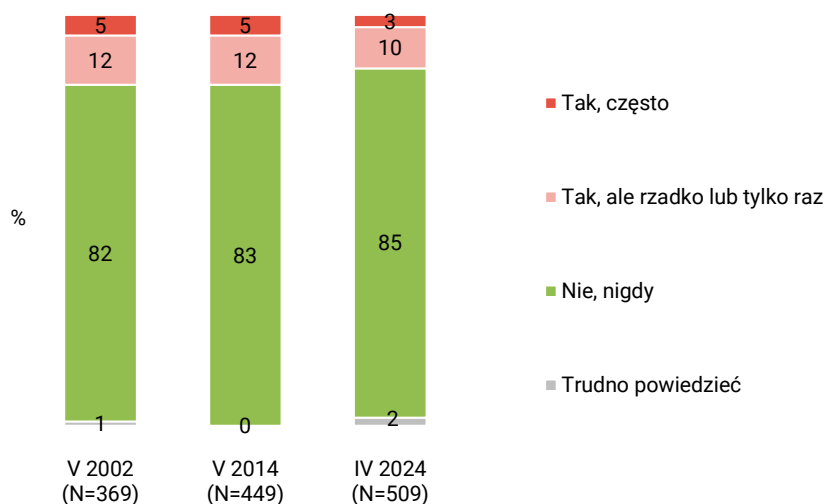
* Pytanie brzmiało: Ile osób pracuje w Pana(i) zakładzie pracy/firmie/instytucji łącznie z Panem(ią)? Jeżeli jest to przedsiębiorstwo wielozakładowe, proszę podać liczbę pracowników w zakładzie, w którym Pan(i) pracuje.

POCZUCIE BYCIA SZYKANOWANYM

Mniej więcej co ósmy pracownik (13%) deklaruje, że w ciągu ostatnich pięciu lat był szykanowany przez swojego przełożonego, w tym niewielu twierdzi, że działo się to często (3%). W ciągu ostatniej dekady odsetek pracujących deklarujących doświadczanie szykan ze strony swoich przełożonych trochę zmniejszył się (z 17% do 13%).

CBOS

RYS. 2. Czy w ciągu ostatnich pięciu lat zdarzyło się, że był(a) Pan(i) w pracy szykanowany(a) przez swojego kierownika lub kierowniczkę (przełożonego czy przełożoną), szefa?

Doświadczanie szykan ze strony przełożonych częściej deklarują kobiety niż mężczyźni (16% wobec 11%), młodszy pracownicy (18% pracujących w wieku 18-34 lata), mieszkańcy największych miast (27%), absolwenci wyższych uczelni (17%), badani o dochodach na osobę w gospodarstwie domowym wynoszących co najmniej 3000 zł (17%-18% w zależności od kategorii) oraz osoby mniej zadowolone z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych (18% wśród oceniających je średnio lub źle). W grupach społeczno-zawodowych trochę częściej niż pozostali o szykanowaniu przez szefów mówią: kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (16%) oraz pracownicy administracyjno-biurowi (15%). Biorąc pod uwagę sektor zatrudnienia można zauważyć, że nieco częściej niewłaściwego traktowania przez przełożonych doświadczają pracujący w instytucjach publicznych niż w sektorze prywatnym (17% wobec 14%). Uwzględniając natomiast wielkość zakładu pracy, można stwierdzić, że co szykanowaniu przez szefów częściej mówią pracujący w największych firmach – zatrudniających co najmniej 250 osób (19%), najrzadziej natomiast – pracujący w najmniejszych firmach – zatrudniających do 10 pracujących (5%).

TABELA 2

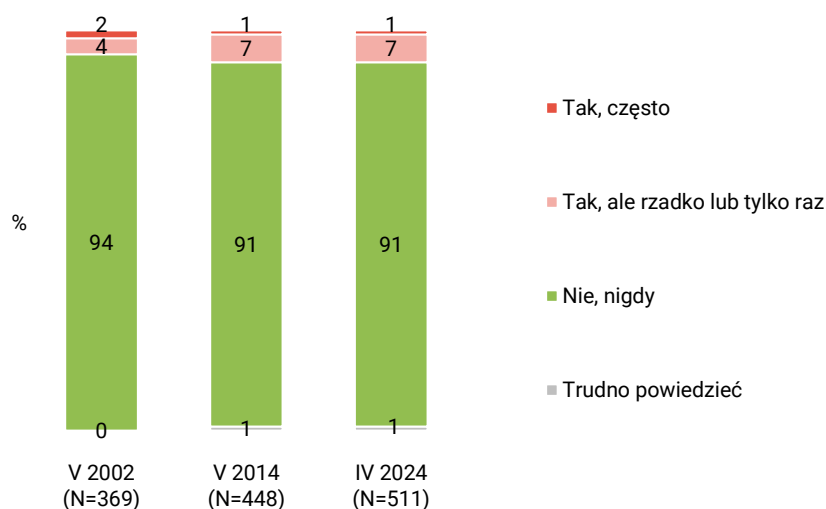
Wielkość zakładu pracy*	Czy w ciągu ostatnich pięciu lat zdarzyło się, że był(a) Pan(i) w pracy szykanowany przez swojego kierownika lub kierowniczkę (przełożonego czy przełożoną), szefa?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Poniżej 10 pracujących	5	93	2
10–49 pracujących	13	85	2
50–249 pracujących	13	87	1
250 i więcej pracujących	19	80	1

* Pytanie brzmiało: Ile osób pracuje w Pana(i) zakładzie pracy/firmie/instytucji łącznie z Panem(ią)? Jeżeli jest to przedsiębiorstwo wielozakładowe, proszę podać liczbę pracowników w zakładzie, w którym Pan(i) pracuje.

Szykany ze strony koleżanek i kolegów z pracy są rzadsze niż ze strony przełożonych. Co dwunasty pracownik deklaruje, że w ciągu ostatnich pięciu doświadczył ich ze strony swoich współpracowników (8%). Na podstawie odpowiedzi na to pytanie można przypuszczać, że skala mobbingu horyzontalnego – czyli ze strony pracowników na tym samym poziomie hierarchicznym – w ciągu ostatniej dekady nie zmieniła się.

CBOS

RYS. 3. Czy w ciągu ostatnich pięciu lat zdarzyło się, że był(a) Pan(i) w pracy szykanowany(a) przez koleżanki, kolegów, współpracowników?

Doświadczenie szykan ze strony współpracowników częściej niż pozostali deklarują mieszkańcy największych miast (11%), pracownicy sektora publicznego (16%), a biorąc pod uwagę wielkość zakładu pracy – pracujący w większych firmach zatrudniających 50 osób lub więcej (10%–13% w zależności od kategorii).

TABELA 3

Wielkość zakładu pracy*	Czy w ciągu ostatnich pięciu lat zdarzyło się, że był(a) Pan(i) w pracy szykanowany przez koleżanki, kolegów, współpracowników?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Poniżej 10 pracujących	1	97	2
10–49 pracujących	7	92	1
50–249 pracujących	13	88	0
250 i więcej pracujących	10	90	0

* Pytanie brzmiało: Ile osób pracuje w Pana(i) zakładzie pracy/firmie/instytucji łącznie z Panem(ią)? Jeżeli jest to przedsiębiorstwo wielozakładowe, proszę podać liczbę pracowników w zakładzie, w którym Pan(i) pracuje.

Uwzględniając odpowiedzi na te dwa pytania – o szykanowanie przez przełożonych i współpracowników – można stwierdzić, że blisko jedna piąta pracujących (18%) doświadczała tego typu traktowania w ciągu ostatnich pięciu lat, przy czym 4% doświadczało go często.

Respondentów, którzy zadeklarowali, że byli szykanowani przez swoich przełożonych lub koleżanki czy kolegów z pracy, zapytaliśmy, na czym to polegało.

CBOS

RYS. 4. Na czym to szykanowanie polegało?

ODPOWIEDZI NA PYTANIE OTWARTE BADANYCH, KTÓRZY ZADEKLAROWALI, ŻE BYLI SZYKANOWANI PRZEZ SWOICH PRZEŁOŻONYCH LUB KOLEŻANKI CZY KOLEGÓW Z PRACY (N=94)

Najczęściej w tym kontekście mówiono o ośmieszaniu, wyśmiewaniu, poniżaniu, lekceważeniu bądź obrażaniu oraz o zawracaniu się do nich podniesionym głosem, obrażaniu, „obgadywaniu” ich za plecami, o uszczypliwych żartach czy ogólnie o przemocy psychicznej (46%). Niemala część pytanym wśród szykan wymieniała podważanie ich kompetencji, niesprawiedliwie ocenianie ich pracy, permanentne wyrażanie przez szefów niezadowolenia z wykonywanej przez nich pracy (17%). Niektórzy deklarowali, że byli zmuszani do zadań wykraczających poza zakres ich obowiązków,

do nadgodzin, byli przeciążani obowiązkami i wymaganiami nieadekwatnymi do otrzymywanych zarobków (10%). Część mówiła generalnie o mobbingu (11%), a inni o dyskryminacji ze względu na takie cechy jak poglądy, pochodzenie czy też wygląd (5%). Niemala część badanych, którzy zadeklarowali, że doświadczyli szykan ze strony przełożonych lub współpracowników, odmówiła odpowiedzi na to pytanie (16%).

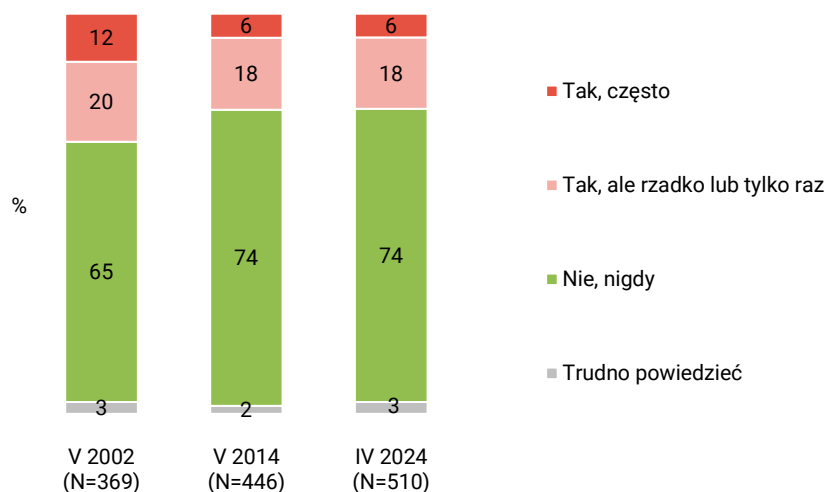
SZYKANY W MIEJSCU PRACY

Niezależnie od osobistych doświadczeń respondentów interesowało nas, czy w ich miejscu pracy inni pracownicy spotykają się z szykanami ze strony swoich przełożonych lub pozostałych współpracowników. Blisko jedna czwarta zatrudnionych (24%) twierdzi, że w ich miejscu pracy zdarzały się przypadki szykanowania przez przełożonych, a jedna piąta (21%) mówi o szykanach ze strony koleżanek lub kolegów. W sumie 30% zatrudnionych deklaruje, że w ich miejscu pracy pracownicy byli szykanowani przez przełożonych lub innych współpracowników, w tym 7% mówi o częstym występowaniu tego typu zachowań.

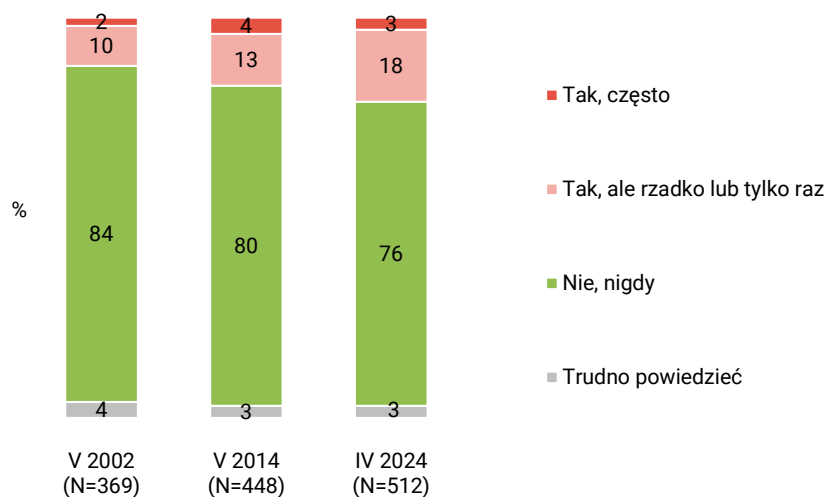
W ciągu ostatniej dekady udział pracowników deklarujących występowanie w ich miejscu pracy szykan ze strony szefów nie zmienił się, natomiast nieco zwiększył się odsetek badanych dostrzegających sporadyczne szykanowanie przez współpracowników (o 5 punktów procentowych, z 13% do 18%).

CBOS

RYS. 5. Czy w Pana(i) miejscu pracy zdarzały się czy też nie takie sytuacje, że pracownicy byli niewłaściwie traktowani, tzn. szykanowani przez swoich przełożonych, szefów?

RYS. 6. czy w Pana(i) miejscu pracy zdarzały się czy też nie takie sytuacje, że pracownicy byli niewłaściwie traktowani, tzn. szykanowani przez koleżanki, kolegów, współpracowników?

O przypadkach złego traktowania przez przełożonych oraz współpracowników, częściej mówili respondenci pracujący w większych zakładach pracy. Ponadto częściej takie sytuacje, a zwłaszcza szykanowanie przez szefów, zauważały w swoim miejscu pracy kobiety niż mężczyźni.

TABELA 4

Wielkość zakładu pracy*	Czy w Pana(i) miejscu pracy zdarzały się czy też nie takie sytuacje, że pracownicy byli niewłaściwie traktowani, tzn. szykanowani przez swoich przełożonych, szefów?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Poniżej 10 pracujących	10	86	3
10–49 pracujących	15	84	1
50–249 pracujących	26	74	1
250 i więcej pracujących	41	55	4

* Pytanie brzmiało: Ile osób pracuje w Pana(i) zakładzie pracy/firmie/instytucji łącznie z Panem(ią)? Jeżeli jest to przedsiębiorstwo wielozakładowe, proszę podać liczbę pracowników w zakładzie, w którym Pan(i) pracuje.

TABELA 5

Wielkość zakładu pracy*	Czy w Pana(i) miejscu pracy zdarzały się czy też nie takie sytuacje, że pracownicy byli niewłaściwie traktowani, tzn. szykanowani przez koleżanki, kolegów, współpracowników?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Poniżej 10 pracujących	7	90	3
10–49 pracujących	16	82	1
50–249 pracujących	26	73	1
250 i więcej pracujących	32	64	4

* Pytanie brzmiało: Ile osób pracuje w Pana(i) zakładzie pracy/firmie/instytucji łącznie z Panem(ią)? Jeżeli jest to przedsiębiorstwo wielozakładowe, proszę podać liczbę pracowników w zakładzie, w którym Pan(i) pracuje.

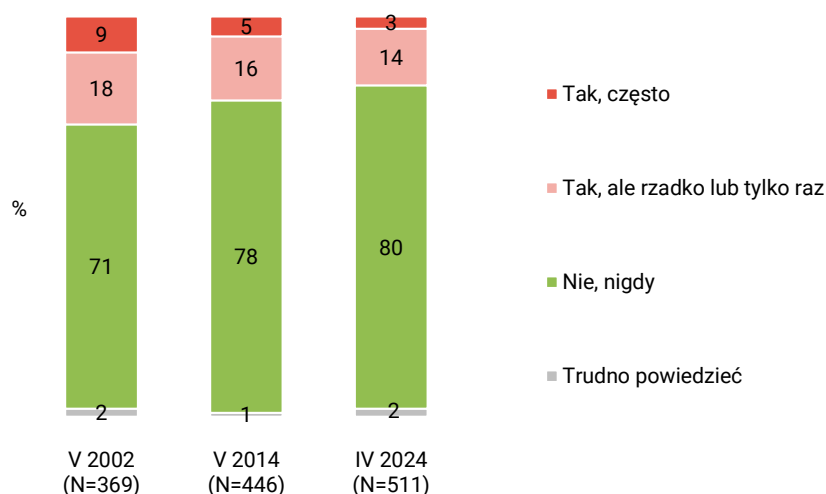
O występowaniu szykan w miejscu pracy – zarówno ze strony przełożonych, jak i współpracowników – ankietowani mówili częściej niż o swoich osobistych doświadczeniach w tym zakresie. Można to tłumaczyć faktem, że relacjonowali doświadczenia wielu osób, a ponadto mogli mówić o okresie dłuższym niż pięć lat (taki horyzont czasowy określony był w pytaniu o osobiste doświadczenia), gdyż w tych pytaniach horyzont czasowy nie był określony. Można również przypuszczać, że ta rozbieżność między odpowiedziami na pytanie o doświadczenia osobiste a sytuacją w miejscu pracy wynika po części z tego, że łatwiej jest mówić o szykanowaniu innych, niż przyznać się do roli ofiary. W tym sensie odpowiedzi na dosyć ogólne pytanie o szykany w miejscu pracy mogą być lepszym wskaźnikiem rzeczywistej skali tego zjawiska.

PRZYPADKI NIEWŁAŚCIWEGO TRAKTOWANIA – DOŚWIADCZENIA OSOBISTE

Na początku zapytaliśmy respondentów dosyć ogólnie – czy w ostatnich pięciu latach zdarzały się sytuacje, że byli zmuszeni do przyjęcia w pracy jakichś warunków albo zrobienia czegoś, co uważali za niesłuszne lub niewłaściwe. Mniej niż co piąty pracujący (17%) zadeklarował, że w tym czasie zdarzyły się takie sytuacje, w tym 3% pytanych przyznało, że były one częste. W ciągu ostatniej dekady nieco zmniejszył się udział pracowników przyznających, że dochodziło do tego typu sytuacji (z 21% do 17%), natomiast większą, bardziej wyraźną zmianę na plus, widać z dłuższej, ponad dwudziestoletniej perspektywy (spadek z 27% w 2002 roku do 17% obecnie).

CBOS

RYS. 7. Czy w tym okresie, czyli w ostatnich pięciu latach, zdarzyło się kiedykolwiek, że był(a) Pan(i) zmuszony(a) do przyjęcia w pracy jakichś warunków lub zrobienia czegoś, co uważał(a) Pan(i) za niesłuszne lub niewłaściwe?

Z analiz zróżnicowań społeczno-demograficznych wynika, że z takimi sytuacjami częściej stykali się badani znajdujący się w trudniejszym położeniu materialnym. Spośród pracowników źle lub średnio oceniających warunki materialne swoich gospodarstw domowych co czwarty (26%) mówił o tego typu zdarzeniach, natomiast wśród zadowolonych – jedynie co siódmy (14%). Nieco częściej o takich sytuacjach wspominali absolwenci wyższych uczelni (20%), mieszkańcy dużych oraz największych miast (23%–24% w zależności od kategorii), a uwzględniając sektor zatrudnienia – pracujący w instytucjach publicznych (22%). Biorąc natomiast pod uwagę wielkość zakładu pracy można zauważyć, że częściej tego typu sytuacji doświadczali pracujący w większych firmach (24% pracujących w firmach liczących co najmniej 250 osób).

TABELA 6

Wielkość zakładu pracy*	Czy w tym okresie, czyli w ostatnich pięciu latach, zdarzyło się kiedykolwiek, że był(a) Pan(i) zmuszony(a) do przyjęcia w pracy jakichś warunków lub zrobienia czegoś, co uważał(a) Pan(i) za niesłuszne lub niewłaściwe?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
w procentach			
Poniżej 10 pracujących	7	91	2
10–49 pracujących	17	81	2
50–249 pracujących	17	81	2
250 i więcej pracujących	24	74	2

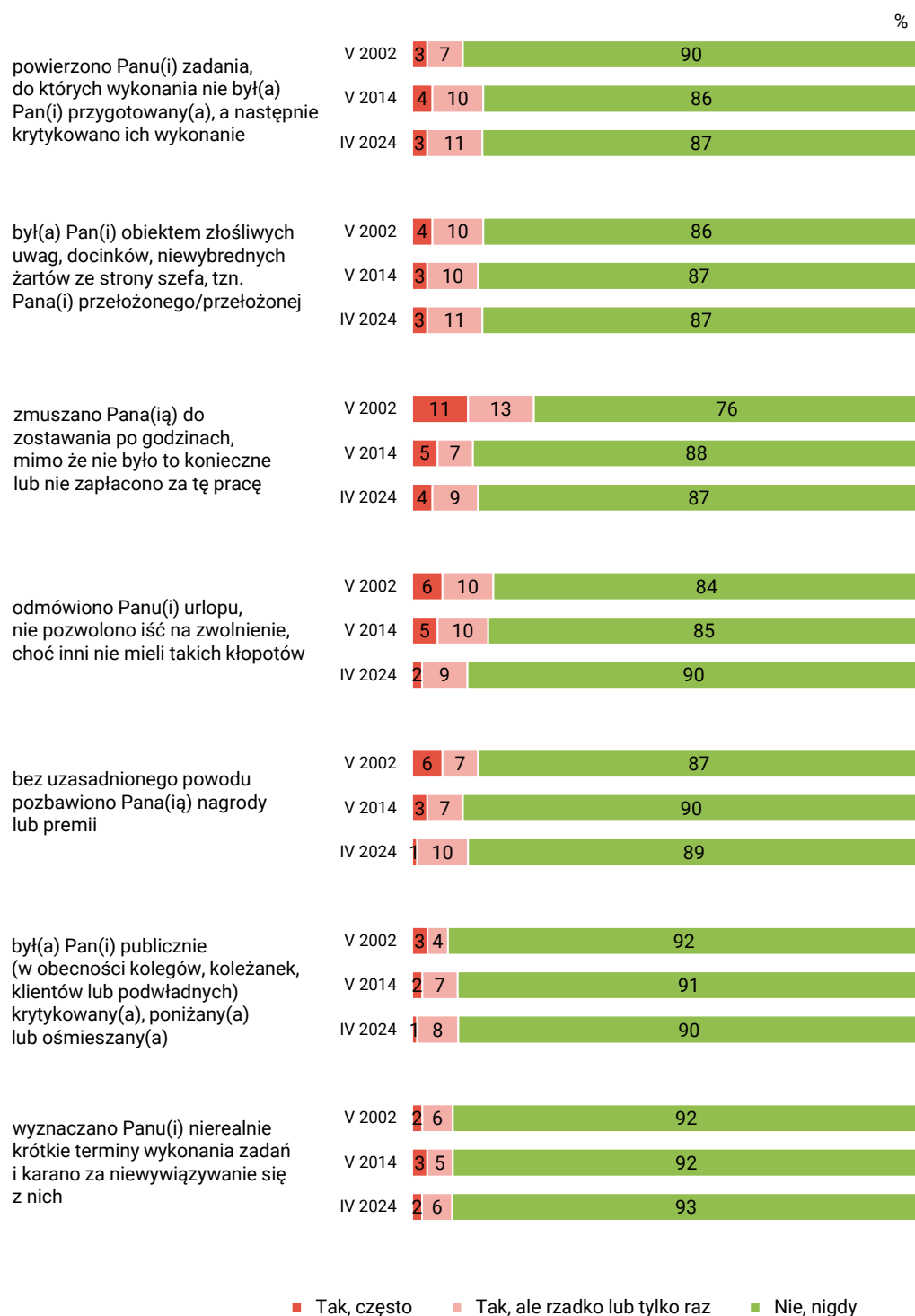
* Pytanie brzmiało: Ile osób pracuje w Pana(i) zakładzie pracy/firmie/instytucji łącznie z Panem(ią)? Jeżeli jest to przedsiębiorstwo wielozakładowe, proszę podać liczbę pracowników w zakładzie, w którym Pan(i) pracuje.

Poza ogólnymi pytaniami dotyczącymi szykanowania, zadaliśmy badanym różne konkretne pytania odnoszące się do niewłaściwego traktowania przez przełożonych lub innych współpracowników.

Spośród uwzględnionych w naszym badaniu różnych rodzajów niewłaściwych zachowań pracujący najczęściej mówili o powierzaniu im zadań, do wykonania których nie byli przygotowani, a których realizację krytykowano (14%), o złośliwych uwagach, docinkach, niewybrednych żartach ze strony szefa (14%) oraz o zmuszaniu do zostawiania po godzinach, mimo że nie było to konieczne lub nie zapłacono za tę pracę (13%). Co dziewiąty pytany deklarował, że w ciągu ostatnich pięciu lat odmówiono mu urlopu lub nie pozwolono iść na zwolnienie, choć inni nie mieli takich kłopotów (11%), oraz że bez uzasadnionego powodu pozbawiono go nagrody lub premii (11%). Pozostałe niewłaściwe zachowania wymieniane były rzadziej – każde z nich wskazywane było przez mniej niż co dziesiątego pracującego.

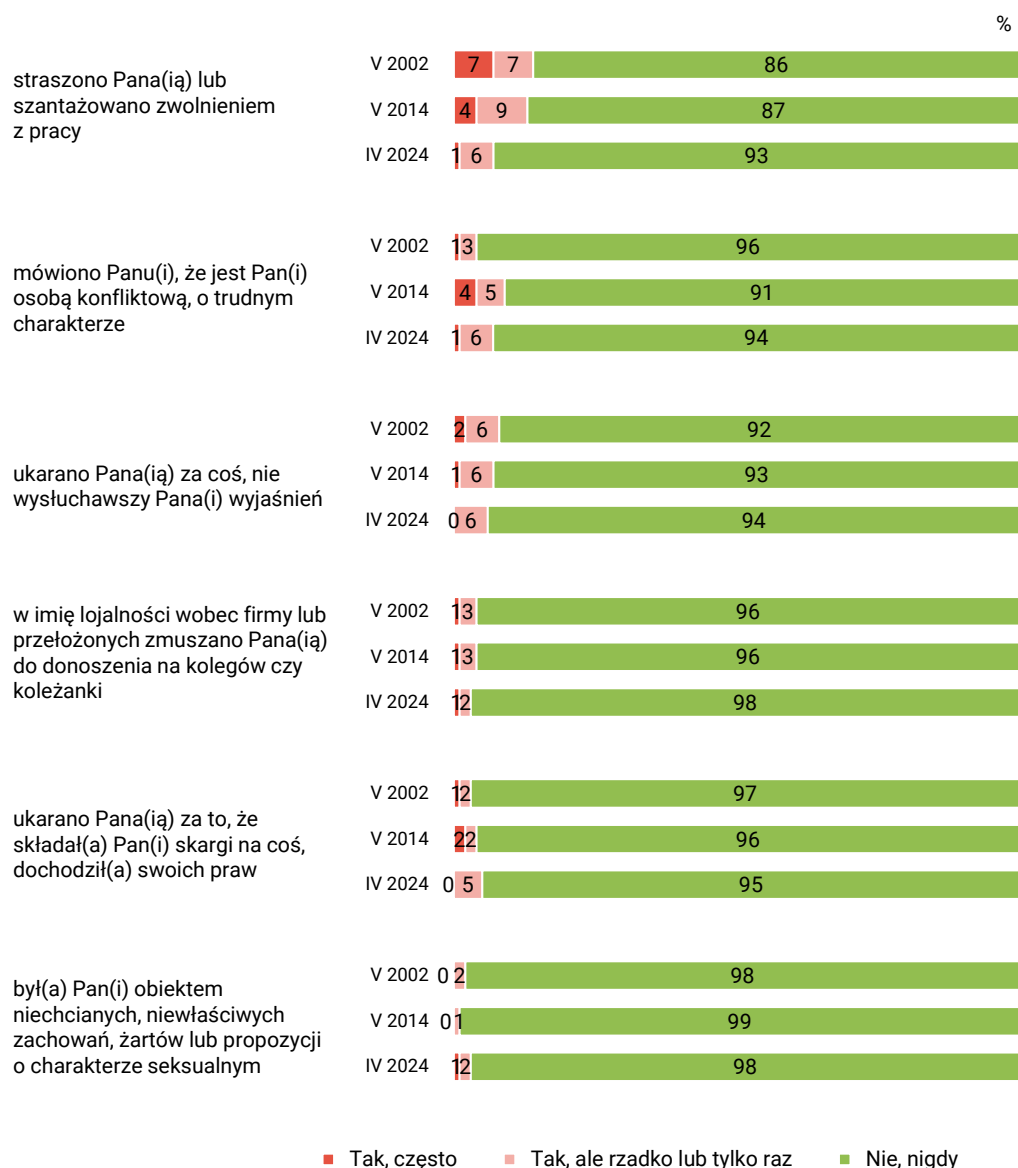
W ciągu ostatniej dekady odpowiedzi na to pytanie zmieniły się jedynie w niewielkim stopniu. W porównaniu z rokiem 2014 zmniejszył się odsetek badanych, którzy deklarowali, że w ciągu ostatnich pięciu lat straszono ich lub szantażowano zwolnieniem z pracy (z 13% do 7%), a także tych, którym odmówiono urlopu, bądź nie pozwalano iść na zwolnienie, choć inni nie mieli takich problemów (z 15% do 11%).

RYS. 8. Czy w ostatnich pięciu latach zdarzyło się Panu(i) w pracy, że:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

RYS. 8 cd. Czy w ostatnich pięciu latach zdarzyło się Panu(i) w pracy, że:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Uwzględniając odpowiedzi na wszystkie szczegółowe pytania można stwierdzić, że więcej niż jedna trzecia zatrudnionych doznała przynajmniej jednego rodzaju niewłaściwego traktowania (35%), w tym 8% doświadczało ich często. Dekadę temu zbliżony odsetek pracujących doświadczył przynajmniej jednego rodzaju niewłaściwego traktowania (36%), natomiast częste ich doświadczenie deklarowało więcej niż obecnie (12% wobec 8%).

Jeśli uwzględnimy jeszcze badanych, którzy we wcześniejszych pytaniach zadeklarowali doświadczenie szykan bądź to ze strony przełożonych, bądź to ze strony współpracowników, a także tych, którzy byli zmuszeni do przyjęcia w pracy jakichś warunków lub zrobienia czegoś, co uważali

za niesłuszne, oraz tych, którzy wskazali na przynajmniej jeden rodzaj niewłaściwych zachowań uwzględnionych w sondażu, to okazuje się, że w ciągu ostatnich pięciu lat ofiarą jakichś szykan padło w sumie 40% pracujących, w tym 11% zadeklarowało ich częste doświadczanie.

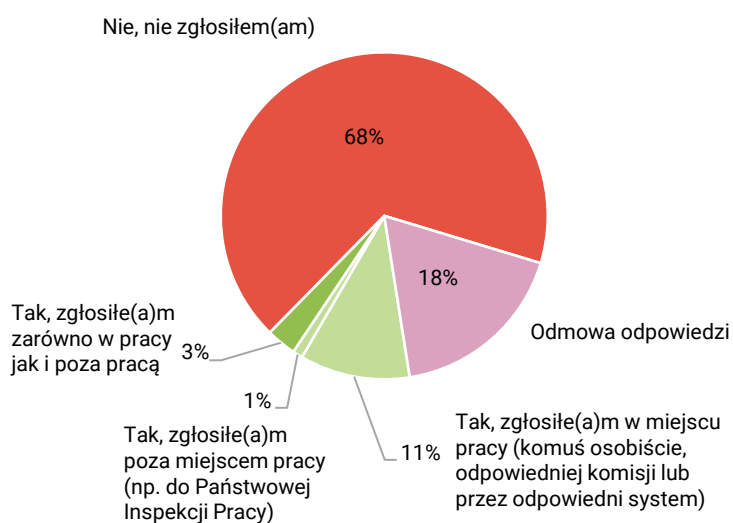
ZGŁASZANIE PRZYPADKÓW NIEWŁAŚCIWEGO TRAKTOWANIA

Badanych, którzy zostali niewłaściwie potraktowani w ciągu ostatnich pięciu lat – bądź to przez przełożonych, bądź to przez współpracowników, zapytaliśmy, czy zgłosili tę sprawę. Jeśli było więcej takich sytuacji, pytaliśmy o ostatnią z nich. Zdecydowana większość doświadczających niewłaściwego traktowania nie zgłaszała tych spraw (68%). Pozostali na ogół zgłaszali je w miejscu pracy – komuś osobiście, odpowiedniej komisji lub przez odpowiedni system (łącznie 14%), rzadziej natomiast były one zgłaszane poza miejscem pracy (4%).

CBOS

RYS. 9. Proszę przypomnieć sobie ostatni przypadek niewłaściwego potraktowania Pana(i) w pracy przez przełożonych lub kolegów. Czy zgłaszał(a) Pan(i) tę sprawę?

ODPOWIEDZI BADANYCH, KTÓRZY ZOSTALI NIEWŁAŚCIWIE POTRAKTOWANI PRZEZ PRZEŁOŻONYCH LUB PRZEZ WSPÓŁPRACOWNIKÓW W CIĄGU OSTATNICH PIĘCIU LAT (N=203)

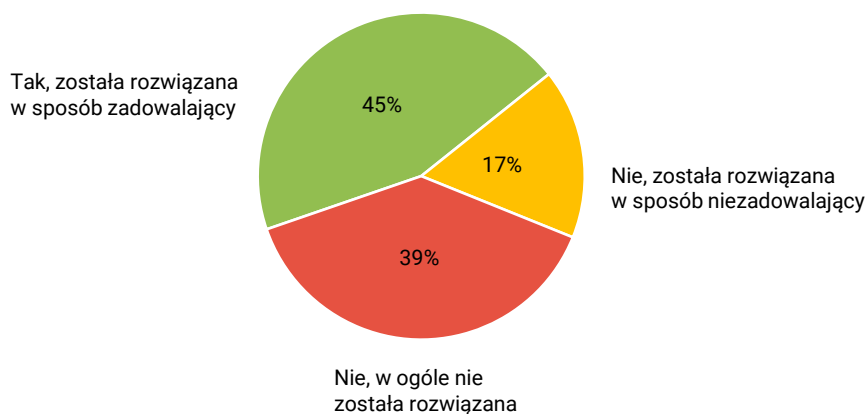
Odsetki nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń

Mniej niż połowa pracowników, którzy zgłosili sprawę niewłaściwego traktowania, zadeklarowała, że została ona rozwiązana w zadowalający sposób (45%). Pozostali twierdzili, że w ogóle nie została rozwiązana (39%) bądź że nie została rozwiązana w zadowalający sposób (17%).

CBOS

RYS. 10. Czy została ona rozwiązana w sposób zadowalający dla Pana(i)?

ODPOWIEDZI BADANYCH, KTÓRZY ZGŁOSILI SPRAWĘ* (N=29)

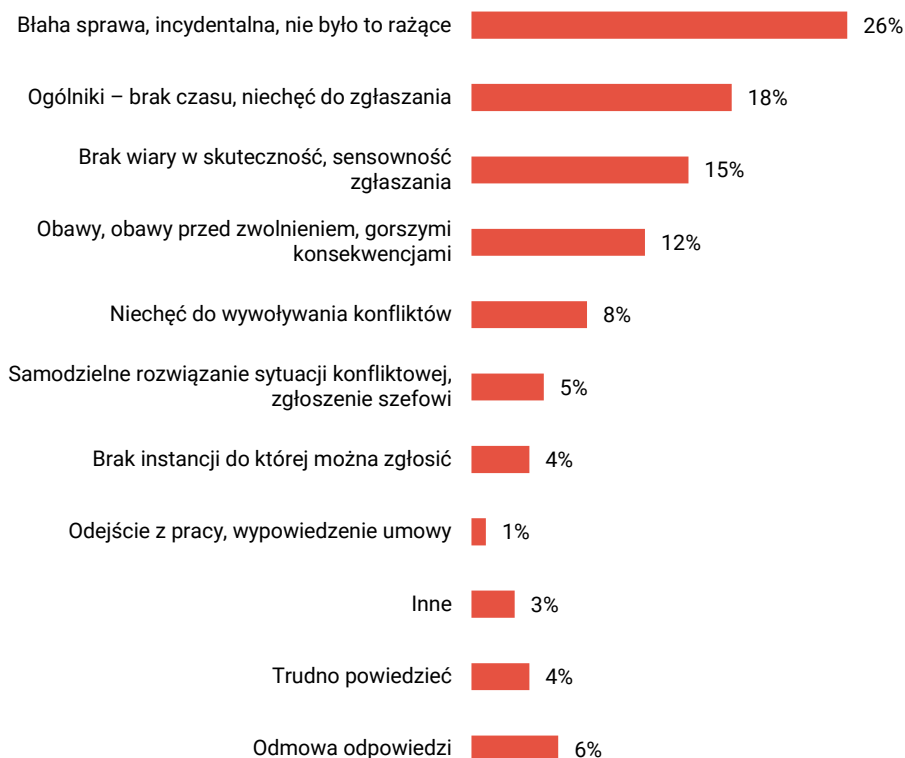
* Wyniki należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczebność badanych udzielających odpowiedzi na to pytanie
Odsetki nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń

Badanych, którzy postanowili nie zgłaszać sprawy niewłaściwego traktowania, zapytaliśmy o powody takiej decyzji. Największa część ankietowanych nie zgłaszała sprawy, gdyż uznała ją za błąd, incydentalną, niewartą poświęcenia jej większej uwagi (26%). Część osób udzielała dosyć wymijających odpowiedzi, padały różne ogólniki – np. że nie chcieli tego zgłaszać, że nie było takiej potrzeby – trudno więc wnioskować, jakie rzeczywiste intencje stały za takimi odpowiedziami (18%). Niemala część zdecydowała się nie zgłaszać sprawy, gdyż nie wierzyła w skuteczność, sensowność takiego działania (15%), a niewiele mniej z obawy przed zwolnieniem z pracy lub innymi negatywnymi konsekwencjami (12%). Część osób mówiła w tym kontekście o niechęci do wywoływania konfliktów, przysparzania sobie wrogów, „rozdmuchiwania całej sprawy” (8%), a niektórzy wspominali o samodzielnym rozwiązaniu sytuacji konfliktowej, zgłoszeniu jej szefowi (5%), część zaś o braku instancji, do której mogłaby być zgłoszona taka sprawa (4%).

RYS. 11. Dlaczego nie zgłosił(a) Pan(i) tej sprawy?

ODPOWIEDZI BADANYCH, KTÓRZY POSTANOWILI NIE ZGŁASZAĆ SPRAWY NIEWŁAŚCIWEGO TRAKTOWANIA W PRACY (N=138)

***

W ciągu ostatniej dekady wiele zmieniło się na rynku pracy. W maju 2014 roku, gdy przeprowadzaliśmy poprzedni sondaż, stopa bezrobocia rejestrowanego wynosiła 12,5%, natomiast w marcu 2024 roku – 5,3%. W tym czasie wyraźnie poprawiło się samopoczucie Polaków w miejscu pracy i obecnie ogromna większość badanych twierdzi, że czuje się tam dobrze. Jednocześnie w ciągu ostatniej dekady udział pracujących deklarujących doświadczanie szykan ze strony swoich przełożonych w miejscu pracy trochę się zmniejszył, a udział doświadczających szykan ze strony współpracowników nie zmienił się. Co ósmy pracujący czuł się przynajmniej raz szykanowany przez swojego szefa w ciągu ostatnich pięciu lat, a co trzynasty – przez współpracowników. Badani w tym kontekście mówili najczęściej o ośmieszaniu, wyśmiewaniu, poniżaniu, lekceważeniu bądź obrażaniu, a w dalszej kolejności – o podważaniu ich kompetencji oraz niesprawiedliwym ocenianiu pracy.

Jeśli uwzględnimy jeszcze inne przypadki niewłaściwego traktowania, to okazuje się, że w sumie 40% pracujących padło ich ofiarą w ciągu ostatnich pięciu lat, w tym 11% zadeklarowało częste ich doświadczanie. Większość pracowników doświadczających niewłaściwego traktowania nie zgłasza go ani w miejscu pracy, ani poza nim. Niektóre sprawy nie są zgłaszane, gdyż są oceniane jako błahe, nieistotne. Inne natomiast z braku przekonania, że ma to sens, że przyniesie zadawalające efekty, a jeszcze inne – z obawy przed negatywnymi konsekwencjami.

Opracowała

Małgorzata Omyła-Rudzka